

Hajnal a völgyben

Októbert írt a naptár, annak is lassan a közepében jártunk. Nem rég még öt irányból hallgattam a szarvasbögést, és feszülten figyeltem közeledik-e valamelyik hang, s ha közelebről hallottam, akkor a torkomban éreztem a szívem dobogását, s képzeletben már le is játszottam a jelenetet, ahogy kilép a bika a nyiladékra, s belebög a délutáni párás hideg levegőbe. És jöttek a bikák, és megint egy magasztos érzés simította végig a lelkem. A

magabiztos erőt sugárzó mozdulataik, a vezéregyéniség testtartásuk, a mélységeket rejtő tekintetük, és a sokadik érzékük van rám ilyen hatással. A sokadik érzékük, mely néhányszor már elkápráztatott és bosszantott is. Az a sokadik érzékük, mely nem az ember szagomat érezte meg, mert jó szelem volt, mely nem látta a két lábon járó alakomat, mert álcázott és mozdulatlan voltam, s mégis azt üzent a bikának: - Óvatos légy! Menj innen!

Mert érezte, hogy ott vagyok és őt nézem? Vagy az erdő súgta neki? Igen, én ezt hiszem.

Miért van az, ha feszült lelki állapotban megyek az erdőre, akkor minden vad elkerül, s mikor megélem az erdőt, felveszem annak hangulatát, rezdülését, akkor néha már előre megérezem, egy-egy vad felbukkanását, átváltását a nyiladékon? Mert az erdő nemcsak fák összevissza nőtt összessége. Annál sokkal, de sokkal több.

Csendes volt az erdő, hideg és fanyar avarillatú. A dombok lejtőit fehér pára paplan bugyolálta sejtelmességbe. Ennek a sejtelmességnek az alján kuporogtam, hogy szemtanúja legyek a titkoknak, amelyek ott történnek. Elárulom, mert nem bírom ki, hogy már itt el ne mondjam: nem hiába kuporogtam ott azon a hajnalon.

Sötétben érkeztem, mert nem akartam semmiről sem lemaradni. Még egy-egy hunyorgó csillagot is láttam, ahogy felnéztem a fekete égre. A bögés utáni időszaknak is megvan a maga szépsége. A bikák bár már nem heveskednek, de vagy még a háremüket követve, vagy kisebb-nagyobb bikacsapatokban járnak. Az agancsuk, a termetük, a kiállásuk, szóval a látványuk ugyanolyan csodálatos, mint bögéskor, csak egy kicsivel fáradtabbak.

Vártam tehát ezeket a megfáradt vitézeket, hogy a kis nyiladékra kitérőt tegyenek azon a hajnali órán. Ahogy pirkadni kezdett, először egy gím tehén dugta ki az orrát a juhar bokrok takarásából, körbekémlt, aztán kilépett a nyiladékra. Őt követte vakmerő bizalommal még egy tehén, majd két borjú. Csipegették a nyiladék zöldjét, mikor hátravetett agancsával kilépett egy fiatal bika is és csatlakozott a többiekhez. Fiatal, vékony agancsszárú bika volt, de peckesen lépegetett a tehenek és borjaik nyomában. A nyiladék közepe táján megállt vakarózni, majd lefeküdt, amíg a tarvadak legelésztek.

Ötven méterre tőlem történtek az események. Én egy bokor kusza terebélyessége alatt ültem, álcahalóba bugyolálva és az objektíven keresztül figyeltem a hajnali mocorgást. Mikor a bika megjelent a színen, akkor kapott erőre a hajnal első jelentősebb napsugara is, mely áthatolhatott a párafüggönyön. Gyönyörű szórt fények festették élénkre a nyiladék lombkoronáját, melyben már megjelent egy-egy sárga-barna levélfolt. Ekkor nyomtam le először az exponáló gombot. A kevés fény mellett is igyekeztem rövid idővel készíteni a képeket, hogy elkerüljem a vadak bemozdulását. Ezt segítette, hogy a gépem állványhoz volt

rögzítve és az objektív kép stabilizátora is be volt kapcsolva. A kép érzékenységet viszont még így is magas értékre kellett állítanom.

A vezértehen többször felkapta a fejét és felém figyelt. Először azt hittem, hogy megfordult a szél, de a cérnára szerelt, kis szélirányjelző pelyhtollamra tekintettem, s láttam, hogy egyértelmű szembeszelem van.

Mikor a tehen már sokadszorra kapta fel a fejét, de nem mutatta idegesség jelét, gyanút fogtam. Oldalra tekintettem és megláttam, hogy velem egyvonalban, tíz méterre tölem egy dámbika csipegetett a nyiladék szélén. Bátran ki merem jelenteni, hogy nincsen baj a hallásommal, sőt, de ezt a dámot akkor sem hallottam. Hogy, hogyan került oda, azt nem tudom. Gyönyörű nagy bika volt, legalábbis a helyi viszonyokhoz képest, de azért Gyulajon is megállta volna a helyét.

Moccanni sem merem. A dám bika elkezdte kaparni a talajt. Néhány perc alatt egy formás kis barcogó teknőt alakított ki. Gyakorolt. Aztán beleállt a teknőbe és hátsó két lábára állva a juharfa lombját kezdte legelni. Óvatosan ráirányítottam az objektívet belenéztem a gépbe. A vad látványa kitöltötte a képet. Exponáltam. A bika folytatta a legelést. Pár percig csipegette az ágakat, majd átvonult előttem a nyiladékon. Fotóztam, de csak akkor nézett felém, mikor már majdnem a túloldalon volt. Onnan szemezett az objektívvel, aztán csendben, mint egy pille, eltűnt az erdőben. Nem láttam többet. A gímek ekkor még kint voltak, aztán lassan ők is odébb álltak. Elnyelte őket is az erdő. Néhány órát ültem még a leshelyemen, láttam átváltani egy fiatal bikákból álló rudlit, aztán egy rám(m)enős kan disznót is.

A kan a völgy egy távoli pontján váltott ki az erdőből és elindult a nyiladékon az irányomba. Tulajdonképpen szaladt, és a leshelyem mellett el is ment volna, de aztán mégis megtorpant. Magasra tartott orral szaglászta a környezetének egy kellemetlen elemét, vagyis engem. A szájából fehér, habzó nyál csöpögött a növényzetre. A tölgyes felől érkezett, nyilván jól belakott a lehullott makkokból.

A kan tehát szaglászott, és biztosra vettem, hogy megugrik, főleg hogy lenyomtam az exponáló gombot, s elkészítettem az első fényképemet róla. A fényképezőgép tükrének felcsapódó hangja azonban nem riasztotta el. Olyannyira nem, hogy vakmerően közelebb lépett leshelyem felé. Készítettem még egy képet. A disznó még inkább felbátorodott, és magasra tartott fejével közeledett. Kritikusán közel volt már, amikor félhangosan megjegyeztem:

- Talán nem kéne ennyire közel jönnöd egy emberhez!

A hangomra megtorpant, majd oldalt fordult, ami egy disznó esetében túl sok jót nem jelent. Már oldalazva lépkedett felém, farkát félreapta, fejét az ellenkező irányba fordította, hogy lendületet vegyen a támadáshoz. Ekkor felálltam, kitártam a karjaimat, igyekeztem minél nagyobbak mutatni magamat, az álcaháló denevérszárnyként feszült a karom és a talaj között, aztán rákiáltottam, hogy most aztán már menjen innen.

A hatás nem maradt el. A disznó sarat verve az optikámra elviharzott. Én pedig összeszedtem a felszerelésemet és elindultam hazafelé, hiszen ott létekről, már az egész erdő tudományt szerzett.

Orosz György